

Алматы қаласы ҚДСБ ШЖҚ

"Қалалық ревматологиялық орталығы"

КМК директорының

2024 жылғы «30» қарашадағы

бұйрығымен бекітілген

**Алматы қаласы Қоғамдық денсаулық сақтау басқармасының
ШЖҚ "Қалалық ревматологиялық орталығы" КМК
қызметкерлері үшін сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл бойынша
НҰСҚАУЛЫҚ**

1 тарау. Жалпы ережелер

1. Алматы қаласы ҚДСБ ШЖҚ «Қалалық ревматологиялық орталығы» КМК қызметкерлерінің осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс – қимыл жөніндегі Нұсқаулығы (бұдан әрі – Нұсқаулық) Қазақстан Республикасы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі (Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет) Төрағасының 2023 жылғы 31 наурыздағы №112 бұйрығымен бекітілген квазимемлекеттік сектор субъектілеріндегі сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметтер туралы Үлгілік ережесінің 15-тармағының 1) тармақшасына сәйкес әзірленді.

2. Нұсқаулықта лауазымды тұлғалардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адамдардың, Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасын орындау бойынша Алматы қаласы ҚДСБ ШЖҚ «Қалалық ревматологиялық орталығы» КМК (бұдан әрі – Орталық) қызметкерлерінің ұсынымдар жүйесі мен іс-қимыл алгоритмі белгіленеді, олар толық болып табылмайды.

3. «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының Заңына (бұдан әрі – Заң) сәйкес, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылды өз құзыреті шегінде Орталықтың мемлекеттік функцияларын орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адамдар, Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес лауазымдық міндеттерін орындамағаны немесе тиісінше орындамағаны үшін тәртіптік жауаптылықта болатын барлық лауазымды адамдар бағынысты қызметкерлердің сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауының алдын алу жүргізуге міндетті.

4. Нұсқаулықтың талаптары барлық лауазымды тұлғалар, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген тұлғалар, Орталық қызметкерлері үшін міндетті болып табылады.

5. Нұсқаулықтың талаптарын орындамау лауазымды тұлғаларды, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адамдарды, Орталық қызметкерлерін Қазақстан Республикасының заңнамасына және Орталықтың ішкі құжаттарына сәйкес жауапкершілікке тарту үшін негіз болады.

2 тарау. Терминдер мен ұғымдар

6. Нұсқаулықта келесі терминдер мен ұғымдар қолданылады:

1) сыбайлас жемқорлық-лауазымды адамдардың, Орталық мемлекеттік функцияларын орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген тұлғалардың өздерінің лауазымдық (қызметтік) өкілеттіктерін және соған байланысты мүмкіндіктерді жеке өзі немесе делдалдар арқылы өздері не үшінші тұлғалар үшін мүліктік (мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтар алу немесе көру мақсатында заңсыз пайдалануы, сол сияқты осы адамдарға пара беру артықшылықтар мен артықшылықтар беру;

2) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс – қимыл-сыбайлас жемқорлықтың алдын алу жөніндегі, оның ішінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және жою жөніндегі, сондай-ақ олардың салдарын анықтау, жолын кесу және жою жөніндегі өз өкілеттіктері шегіндегі Орталық қызметі;

3) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулер-заңда белгіленген және сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың алдын алуға бағытталған шектеулер;

4) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық-заңда әкімшілік немесе қылмыстық жауаптылық белгіленген, сыбайлас жемқорлық белгілері бар құқыққа қарсы кінәлі іс-әрекет (әрекет немесе әрекетсіздік);

5) коммерциялық пара беру-басқарушылық функцияларды орындайтын адамға Орталықта ақшаны және бағалы қағаздарды немесе өзге де мүлікті заңсыз беру, сол сияқты оған өзінің қызметтік жағдайын пайдаланғаны үшін, сондай-ақ қызметте өзінің қызметтік жағдайын пайдаланғаны үшін жалпы қамқорлығы немесе жол бергені үшін мүліктік сипаттағы қызметтерді заңсыз көрсету пара беру;

6) лауазымды адам – Орталықта ұйымдық-өкімдік немесе әкімшілік-шаруашылық функцияларды тұрақты немесе уақытша орындайтын адам;

7) мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адамдар - Орталықта басқару функцияларын орындайтын адамдар, сондай-ақ сатып алуды ұйымдастыру және өткізу жөнінде шешімдер қабылдауға уәкілеттік берілген, оның ішінде мемлекеттік, не Қазақстан Республикасының мемлекеттік бюджеті мен Ұлттық қоры қаражатынан қаржыландырылатын жобаларды іріктеуге және іске асыруға жауапты адамдар Орталықта дербес құрылымдық бөлімшесінің басшысынан төмен емес лауазымды атқаратын;

8) басқарушылық функцияларды орындайтын адамдар - Орталықта ұйымдық-өкімдік немесе әкімшілік-шаруашылық функцияларды тұрақты, уақытша не арнайы өкілеттік бойынша орындайтын адамдар;

9) жақын туыстары - ата-аналары (ата-анасы), балалары, асырап алушылары, асырап алынғандары, ата-анасы бір және ата-анасы бөлек аға-інілері мен апа-сіңлілері, атасы, әжесі, немерелері;

10) жекжаттар - жұбайының (зайыбының) ата-анасы бір және ата-анасы бөлек аға-інілері мен апа-сіңлілері, ата-аналары мен балалары.

7. Нұсқаулықта қолданылып жүрген, бірақ анықталмаған терминдер олар Қазақстан Республикасының заңнамасында және Орталықтың ішкі құжаттарында қолданылатын мағынада қолданылады.

3-тарау. Қаржылық бақылау шараларын жүзеге асыру тәртібі

8. Заңның 11 бабына сәйкес қаржылық бақылау шараларын жүзеге асыру мақсатында осы тарауда айқындалған тұлғалар жеке тұлғалардың келесідей декларацияларын:

- 1) активтері мен міндеттемелері туралы декларацияны;
- 2) кірістері мен мүлкі туралы декларацияны ұсынады.

9. Активтер мен міндеттемелер туралы декларацияны Орталықтағы мемлекеттік қызметке теңестірілген функцияларды орындауға байланысты лауазымдарға кандидаттар және олардың жұбайлары (*зайыбы*) лауазымға тағайындауға құқығы бар тиісті лауазымды адам (*орган*) лауазымға тағайындау туралы акті шығарылғанға дейін (*шығарылған айдың бірінші күні бойынша*) ұсынады.

10. Кірістері мен мүлкі туралы декларацияны Орталықтың мемлекеттік функцияларын жүзеге асыруға уәкілеттік берілген лауазымды адамдар және оларға теңестірілген адамдар және олардың жұбайлары береді.

11. Орталықтың мемлекеттік функцияларын орындауға уәкілеттік берілген лауазымды адамдар және оларға теңестірілген адамдар және олардың жұбайлары есепті күнтізбелік жыл ішінде Қазақстан Республикасының салық заңнамасында айқындалған мүлікті сатып алған жағдайда, кірістері мен мүлкі туралы декларацияда аталған мүлікті сатып алуға жұмсалған шығыстарды жабу көздері туралы мәліметтерді көрсетеді.

12. Осы Нұсқаулықтың 9-тармағында көрсетілген адамдардың, егер әрекетте қылмыстық құқық бұзушылық белгілері болмаса, активтер мен міндеттемелер туралы декларацияны және/немесе кірістер мен мүлік туралы декларацияны ұсынбауы не мұндай декларацияда толық емес немесе анық емес мәліметтерді ұсынбауы, тұлғаға тиісті өкілеттіктерді беруден бас тарту үшін негіз болып табылады, ал осы Нұсқаулықтың 10-тармағында көрсетілген адамдар үшін Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексінде көзделген жауаптылыққа әкеп соғады.

13. 2025 жылғы 1 қаңтардан бастап Орталықта басқару функцияларын жүзеге асыратын адамдар және олардың жұбайлары (*зайыбы*) берген жеке тұлғалардың декларацияларында көрсетілген мәліметтер есепті күнтізбелік жылдан кейінгі жылдың 31 желтоқсанынан кешіктірілмей жариялануға тиіс.

Жариялануға жататын ақпараттың тізбесін сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті орган айқындайды.

Осы тармақтың екінші бөлігінде көрсетілген ақпаратты Орталықтың кадр қызметтері өздерінің ресми интернет-ресурстарында орналастырады.

14. Заңның 11-бабында 2027 жылғы 1 қаңтардан бастап Орталықтың мемлекеттік функцияларын жүзеге асыруға уәкілеттік берілген лауазымды адамдар мен оларға теңестірілген адамдардың, олардың жұбайларының шығыстары мен кірістері арасындағы алшақтық, атап айтқанда, аталған

тұлғалардың есепті күнтізбелік жыл ішінде сатып алған Қазақстан Республикасының салық заңнамасында айқындалған мүлікті сатып алу шығыстарының асып кетуі, көрсетілген мүлікті сатып алу жөніндегі шығыстарды өтеу көздерінің сомасынан бір мың еселенген айлық есептік көрсеткіштен асатын сомада көрсетілген тұлғаларды Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексінде көзделген әкімшілік жауаптылыққа әкеп соғады.

Бұл ретте мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген лауазымды және оларға теңестірілген адамдардың және олармен үлестес заңды тұлғалардың мүлікті сатып алуға жұмсаған шығыстары Қазақстан Республикасының салық заңнамасында айқындалған жағдайда, есепті күнтізбелік жыл ішінде сатып алынған айлық есептік көрсеткіштің мың еселенген сомасын шегеріп, көрсетілген мүлікті сатып алуға жұмсалған шығыстарды жабу көздерінің сомасынан асып кету, республикалық бюджет туралы заңда белгіленген және есепті салық кезеңінің 31 желтоқсанында қолданыста болған, көрсетілген тұлғалардың есепті күнтізбелік жылдағы кірістерінің сомасынан асатын, онда аталған адамдар жұмыстан босатылуға немесе қызметтен босатылуға жатады, ал олардың өкілеттігі теріс себептер бойынша тоқтатылады.

15. Қазақстан Республикасы Салық кодексінің 630-бабына сәйкес 2023 жылғы 1 қаңтардан бастап активтер мен міндеттемелер туралы декларацияны қызметкерлер мен олардың жұбайлары да тапсырады.

16. Қазақстан Республикасы Салық кодексінің 633-бабына сәйкес табыстар мен мүлік туралы декларация жыл сайын есепті салық кезеңінің 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша, жылдан бастап келесі жылы лауазымды адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген тұлғаларға теңестірілген адамдардың, Орталық қызметкерлері мен олардың жұбайларының (зайыбы) активтері мен міндеттемелері туралы декларацияны тапсырады.

17. Активтер мен міндеттемелер, табыстар мен мүлік туралы декларация Қазақстан Республикасының салық заңнамасына сәйкес жасалады және Қазақстан Республикасының салық заңнамасында белгіленген нысан мен тәртіппен тапсырады.

18. Орталықтың лауазымды адамдарының, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адамдардың, Орталық қызметкерлері мен олардың жұбайларының мүлкі мен міндеттемелері, кірістері мен мүлкі туралы декларацияны ұсынуы туралы мәліметтер Орталықтың кадр қызметінде сақталады.

4-тарау. Қаржылық бақылау шараларын жүзеге асыру тәртібі

19. Заңның 12-бабына сәйкес, лауазымды тұлғалардың, Орталықтың мемлекеттік функцияларын орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адамдардың өз өкілеттіктерін жеке, топтық және өзге де қызметтік емес мүдделерде пайдалануына әкеп соғуы мүмкін іс-әрекеттер

жасауына жол бермеу мақсатында аталған адамдар өзіне сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдайды, олар:

1) мемлекеттік функцияларды орындаумен сыйыспайтын қызметті жүзеге асыру;

2) жақын туыстарының, жұбайлары мен жекжаттарының бірлескен жұмысына жол бермеу;

3) мүліктік және мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтар алу немесе алу мақсатында ресми таратылуға жатпайтын қызметтік және өзге де ақпаратты пайдалануға;

4) егер мұндай іс-әрекеттер осы тармақтың бірінші абзацында көрсетілген адамдардың қызметтік өкілеттіктеріне кіретін болса, оларды ұсынған адамдардың пайдасына іс-әрекеттері *(әрекетсіздігі)* үшін материалдық сыйақыны, сыйлықтарды немесе көрсетілетін қызметтерді қабылдау немесе лауазымдық жағдайға байланысты бұл адамдар мұндай әрекеттерге *(әрекетсіздікке)* ықпал етуі мүмкін;

20. Осы Нұсқаулықтың 19-тармағында көрсетілген адамдардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдауға келісімін Орталықтың кадр қызметтері Орталықтағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың ішкі саясатына сәйкес жазбаша нысанда тіркейді.

21. Осы Нұсқаулықтың 19-тармағында көрсетілген адамдардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдамауы лауазымға қабылдаудан бас тартуға не жұмыстан шығаруға *(атқаратын лауазымынан босатуға, өкілеттіктерін тоқтатуға)* әкеп соғады, олардың сақталмауы жұмыстан шығаруға *(атқаратын лауазымынан босатуға, өкілеттіктерін тоқтатуға)* негіз болып табылады.

22. Осы Нұсқаулықтың 19-тармағында көрсетілген адамның отбасы мүшелері *(жұбайы (зайыбы), ата-аналары, балалары, оның ішінде кәмелетке толған балалары және асырауындағы және онымен тұрақты тұратын адамдар)* осы адамның іс-әрекеттері *(әрекетсіздігі)* үшін адамдардың пайдасына берілетін материалдық сыйақыны, сыйлықтарды немесе қызметтерді алуға құқылы емес егер мұндай әрекеттер *(әрекетсіздік)* осы адамның қызметтік өкілеттігіне кіретін болса не ол өзінің лауазымдық жағдайына байланысты осындай әрекеттерге *(әрекетсіздікке)* ықпал ете алатын болса, материалдық сыйақы, сыйлықтар немесе қызметтер ұсынған..

23. Осы Нұсқаулықтың 19-тармағында көрсетілген адамдардың және *(немесе)* олардың отбасы мүшелерінің шотына олар білмей түскен ақша, сондай-ақ олар осы Нұсқаулықтың 19-тармағының 4) тармақшасын және 22-тармағын бұза отырып алған қаражат олар анықталғаннан кейін екі аптадан аспайтын мерзімде республикалық бюджетке аударылуға жатады тиісті мемлекеттік кіріс органына осындай қаражаттың түсу мән-жайлары туралы түсініктемелер.

Осы Нұсқаулықтың 19-тармағында көрсетілген адамдардың және *(немесе)* олардың отбасы мүшелерінің білместен келіп түскен, сондай-ақ олар осы Нұсқаулықтың 19-тармағының 4) тармақшасын және 22-тармағын бұза отырып алған сыйлықтар сыйлық алған күннен бастап не сыйлық берген

күннен бастап күнтізбелік жеті күн ішінде мемлекеттік мүлікті басқару жөніндегі уәкілетті органға өтеусіз берілуге тиіс. осы Нұсқаулықтың 19-тармағында көрсетілген адамға сыйлық алу туралы белгілі болған кезде, ал көрсетілген тұлғаларға көрсетілген қызметтер дәл осындай жағдайларда қызмет көрсетілген күннен бастап күнтізбелік жеті күн ішінде не осы Нұсқаулықтың 19-тармағында көрсетілген адамға қызмет көрсету туралы белгілі болған күннен бастап республикалық бюджетке ақша аудару жолымен төленуге тиіс.

Сыйлықты мемлекеттік мүлікті басқару жөніндегі уәкілетті органға берген тұлға Жоғары тұрған лауазымды адамды хабардар ете отырып, оны мемлекеттік мүлікті басқару жөніндегі уәкілетті органмен жасалатын сатып алу-сату шарты негізінде «Қазақстан Республикасындағы бағалау қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес айқындалған күн бойынша сатып алуға құқылы.

5-тарау. Мемлекеттік функцияларды орындаумен үйлеспейтін қызмет

24. Заңның 13-бабына сәйкес, лауазымды тұлғаларға, Орталықтың мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген тұлғаларға тыйым салынады:

1) Егер шаруашылық жүргізуші субъектіні басқару немесе басқаруға қатысу Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес олардың лауазымдық міндеттеріне кірмесе, шаруашылық жүргізуші субъектіні басқаруға дербес қатысуға, мүліктік немесе өзге де игіліктер алу мақсатында өзінің қызметтік өкілеттіктерін заңсыз пайдалану жолымен ұйымдардың немесе жеке тұлғалардың материалдық мүдделерін қанағаттандыруға жәрдемдесуге;

2) ұйымдастырылған бағалы қағаздар нарығында ашық және аралық инвестициялық пай қорларының пайларын, ұйымдастырылған бағалы қағаздар нарығындағы облигацияларды, коммерциялық ұйымдардың акцияларын (*ұйымдардың дауыс беретін акцияларының жалпы санының бес пайызынан аспайтын көлемде жай акциялар*) сатып алуды және (немесе) өткізуді қоспағанда, кәсіпкерлік қызметпен айналысуға;

3) педагогикалық, ғылыми және өзге де шығармашылық қызметтен басқа ақылы қызметпен айналысуға міндетті.

25. Осы Нұсқаулықтың 24-тармағында көрсетілген адамдар Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес басқару органдарында, байқау кеңестерінде ақы төленетін лауазымдарды атқаруға құқылы.

26. Осы Нұсқаулықтың 24-тармағында көрсетілген адамдар өздеріне меншік құқығымен тиесілі тұрғын үйді мүліктік жалдауға (*жалға алуға*) беруге және осындай тапсырудан табыс алуға құқылы.

27. Осы Нұсқаулықтың 24-тармағында көрсетілген тұлғалар қызметке кіріскен күннен бастап күнтізбелік отыз күн ішінде, ақшаны, облигацияларды, ашық және аралық инвестициялық пай қорларының пайларын қоспағанда, пайдаланылуы табыс алуға әкеп соғатын, өздеріне тиесілі мүлікті Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген

тәртіппен осы функцияларды орындау уақытына сенімгерлік басқаруға беруге міндетті, заңды түрде осы адамдарға тиесілі, сондай-ақ мүлктік жалдауға берілген мүлік.

28. Мүлікті сенімгерлік басқаруға арналған шарт нотариаттық куәландыруға жатады.

29. Ашық және аралық инвестициялық пай қорларының облигацияларын, пайларын қоспағанда, коммерциялық ұйымдардың акцияларын (жарғылық капиталға қатысу үлестерін) және пайдаланылуы табыс алуға әкеп соғатын өзге де мүлікті сатып алған жағдайда, осы Нұсқаулықтың 24-тармағында көрсетілген тұлғалар оларды сатып алған күннен бастап күнтізбелік отыз күн ішінде тәртіпте сенімгерлік басқаруға беруге міндетті Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген, және Орталықтың кадр қызметіне мүлікті сенімгерлік басқаруға арналған нотариат куәландырған шарттың нотариат куәландырғаннан кейін он жұмыс күні ішінде нотариат куәландырған көшірмесін табыс етсін.

30. Осы Нұсқаулықтың 24-тармағында көрсетілген адамдардың осы Нұсқаулықтың 27 және 29-тармақтарында көзделген міндеттемелерді орындамауы олардың тиісті қызметті тоқтатуы үшін негіз болып табылады.

6-тарау. Жақын туыстарының, жұбайларының немесе жекжаттарының бірлескен жұмысына жол бермеу

31. Заңның 14-бабына сәйкес Орталықтың мемлекеттік функцияларын орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген лауазымды адамдар, адамдар өздерінің жақын туыстары, жұбайы (*зайыбы*) және (*немесе*) жекжаттары атқаратын лауазымдарға тікелей бағыныстағы лауазымдарды атқара алмайды, сондай-ақ жақын туыстарының, жұбайының тікелей бағынысындағы лауазымдарды атқара алмайды (*жұбайына*) және (*немесе*) жекжаттарына.

32. Мемлекеттік қызметке теңестірілген функцияларды орындаумен байланысты лауазымға кандидаттар болып табылатын тұлғалар осы ұйымда жұмыс істейтін жақын туыстары, жұбайы және (*немесе*) жекжаттары туралы Орталықтың басшылығын жазбаша нысанда хабардар етуге міндетті.

33. Осы Нұсқаулықтың 31-тармағының талаптарын бұзған адамдар, егер олар көрсетілген бұзушылық анықталған сәттен бастап үш ай ішінде оны өз еркімен жоймаса, осындай бағыныстылықты болдырмайтын лауазымдарға ауыстырылуға жатады, ал мұндай ауыстыру мүмкін болмаған кезде осы қызметкерлердің бірі лауазымнан босатылуға немесе көрсетілген функциялардан өзге де босатылуға жатады.

34. Осы Нұсқаулықтың 31-тармағында көрсетілген адамдарға жақын туыстарымен, жұбайымен (*зайыбымен*) және (*немесе*) жекжаттарымен Бір басқару органында (*байқау кеңесінде, атқарушы органда*) Орталықтың лауазымдарын атқаруға тыйым салынады.

Осы тармақтың бірінші бөлігінің талаптарын бұзатын адамдар, егер олар көрсетілген бұзушылық анықталған сәттен бастап үш ай ішінде оны өз еркімен жоймаса, Орталықтың бір басқару органында (*байқау кеңесінде,*

атқарушы органда) бірлескен жұмысты болдырмайтын лауазымдарға ауыстырылуға жатады, ал мұндай ауыстыру мүмкін болмаған кезде бір осы қызметкерлердің ішінен лауазымнан босатылуға немесе аталған функциялардан өзге де босатылуға жатады.

7-тарау. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарға қарсы іс- қимыл жөніндегі ұсынымдар

35. Сыбайлас жемқорлыққа бағытталған ықтимал жағдайларды және жеке тұлғалар мен заңды тұлғалардың өкілдері тарапынан сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды арандатуды болдырмау үшін лауазымды тұлғаларға, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адамдарға, Орталықтың қызметкерлеріне ұсынылады:

1) келушілерді жұмыс орнында қабылдауды жоғары тұрған басшылықтың рұқсатымен олардың сауалнамалық деректерін және тиісті журналға қабылдау уақытын белгілей отырып, қатаң түрде жүзеге асыру;

2) келушілер орналасқан қызметтік үй-жайларды және жеке заттарды (*киім, портфельдер, сөмкелер және т. б.*) қараусыз қалдырмауға міндетті;

3) кеткеннен кейін келушілер жұмыс орнында немесе жеке заттарында қандай да бір бөгде заттар табылған жағдайда, ешқандай дербес іс-қимыл жасамай, бұл туралы жоғары тұрған басшылыққа дереу хабарлауға міндетті.

36. Лауазымды адамдарға, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адамдарға, Орталықтың қызметкерлеріне пара беру, коммерциялық пара беруді немесе өзге де заңсыз сыйақыны жүзеге асыру әрекеттері ұсынылған кезде:

1) пара, коммерциялық пара беру немесе өзге де заңсыз сыйақы нысанасын қабылдауға дайын немесе үзілді-кесілді бас тарту ретінде түсіндірілуі мүмкін асығыс мәлімдемелерге жол бермей, өте сақ, сыпайы әрекет етуге;

2) ұсынылған шарттарды (*сомалардың мөлшері, тауарлардың атауы және көрсетілетін қызметтердің сипаты, параны беру мерзімдері мен тәсілдері, коммерциялық пара беру және өзге де заңсыз сыйақы нысандары, мәселелерді шешу реттілігі және т. б.*) мұқият тыңдауға және дәл есте сақтауға міндетті;

3) пара беру немесе коммерциялық пара беру немесе басқа да заңсыз сыйақы беру уақыты мен орны туралы мәселені келесі әңгімеге дейін ауыстыруға және келесі кездесуге жақсы таныс орын ұсынуға тырысыңыз;

4) әңгімелесушіге мүмкіндігінше көп ақпарат беруге мүмкіндік бере отырып, әңгіме барысында бастама көтермеу;

5) диктофонда немесе өзге де жазу құрылғысында пара немесе коммерциялық пара беру немесе өзге де заңсыз сыйақы нысанасы туралы ұсынысты жасырын жазуға тырысуға;

6) осы факт туралы жоғары тұрған басшылықты және комплаенс қызметінің маманын Орталықтың қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға жазбаша немесе ауызша

хабарламамен не № 1424 Call-орталыққа телефон қоңырауы арқылы жүгіну бұйрығымен бекітілген сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы бұзу фактілері немесе болуы мүмкін бұзушылықтар туралы хабардар ету қағидаларына сәйкес хабардар етуге міндетті.

37. Лауазымды тұлғалардан, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адамдардан, Орталықтың қызметкерлерінен пара немесе өзге де заңсыз сыйақы бопсалаған жағдайда, жоғары тұрған басшылыққа және ОҚКА комплаенс қызметінің маманына не тікелей сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға не call-орталыққа № 1424 телефон қоңырауы арқылы дереу жүгіну ұсынылады- тиісті жазбаша немесе ауызша өтініші қалдыра алады:

1) параны немесе өзге де заңсыз сыйақыны дәл кім (*тегі, аты, әкесінің аты, лауазымы, ұйымның атауы*) бопсалайды не сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасауға дәл кім итермелейді;

2) бопсаланатын параның немесе өзге де заңсыз сыйақының сомасы мен сипаты қандай;

3) қандай нақты әрекеттер (*немесе әрекетсіздік*) үшін пара немесе өзге де заңсыз сыйақы бопсаланады;

4) пара немесе өзге де заңсыз сыйақы нысанасын тікелей беру қай уақытта, қай жерде және қалай жүргізілуі тиіс;

5) параға немесе өзге де заңсыз сыйақыға қатысты өзге де мәліметтер.

8-тарау. Қорытынды ережелер

38. Осы нұсқаулықтың мазмұны лауазымды тұлғаларға, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген тұлғаларға теңестірілген тұлғаларға, Орталық қызметкерлеріне жеткізілуге тиіс және Орталықтың интернет-ресурсында орналастырылуға тиіс.

39. Осы Нұсқаулықтың нормалары Орталықтың Байқау кеңесінің шешімімен өзгертілуі және толықтырылуы мүмкін.